

Kaunantis su pabaisomis reikia saugotis, kad
pats netaptum pabaisa. Jei ilgai žiūri į bedugnę,
bedugnė ima žiūrėti į tave.

— *Friedrich Nietzsche*

PROLOGAS

Maniausi žinanti, kas yra pabaisos.

Kai buvau maža mergaitė, jas įsivaizduodavau kaip paslaptį šėšėlius, tūnančius tarp mano sukabintų drabužių, po lova arba miške. Galėdavau jausti jas tiesiai sau už nugaros, besiartinančias, kai iš mokyklos leidžiantis saulei traukdavau pėstute namo. Nežinojau, kaip nusakyti tą jausmą — tai buvo tarsi savotiškas *žinojimas*, kad tos pabaisos ten yra. Kūnas jautė jas, jautė pavojų, kaip kad oda nueina pagaugais akimirką lig tol, kai kas nors netikėtai ant peties padeda ranką, — tas nepajudinamai tvirtas jausmas, kad va, iš to peraugusio krūmo šakų kažkieno žvilgsnis stebėjia tau į pakaušį.

Bet vos atsigręži, jausmas dingsta.

Pamenu, kaip po mano liaunomis kojomis siūbuodavo žemė, kai mokyklinis autobusas, palikęs dūmų debesį, nudarėdavo tolyn, o aš vis greičiau ir greičiau skuosdavau namo nelygiu žvyrkeliu. Saulei spįstant pro medžių šakas, miške išryškėdavo daugybė šėšėlių, o mano pačios siluetas šmėkščiodavo tarsi kokio sėlinančio žvėries, kuris tuojau užšoks.

Tada aš giliai įkvėpdavau ir skaičiuodavau iki dešimties. Smarkiai užsimerkdavau.

Ir bėgdavau.

Kiekvieną dieną skuosdavau tuo atokiu keliuku, o namai tolumoje, regis, tik toldavo, o ne artėdavo. Sportbačiai kliūdavo už žolės kupstų, akmenukų, klimpdavo smėlin, o aš bėgdavau, stengdamasi aplenkti... kažką. Tą, kas buvo *ten*, kas mane stebėjo. Laukė. Laukė manęs. Aš kažkaip parsigaudavau namo, užsi-keberiodavau laiptais ir puldavau į šiltą tėvo glėbį, o jis karštai

alsuodamas sušnabždėdavo man į ausį: *pagavau, pagavau*. Jo pirštai sučiupdavo kuokštą plaukų, o mano plaučiuose iškart atsirasdavo daugiau oro. Širdis imdavo smarkiau plakti, mintyse tilpdavo tik vienas žodis *saugi*.

Bent taip maniau.

Su baimė reikėtų drotis pamažu — nuo Kalėdų Senelio vietinėje krautuvėlėje iki baubo palovyje; nuo filmo suaugusiems, kurį leido pažiūrėti auklė, iki vyriškio, kuris žvelgia į tave, einančią šaligatviu temstant, iš mašinos tamsintais stiklais kokia sekunde ilgiau, nei derėtų. Stebėti periferiniu žvilgsniu, jausti vis stipresnį širdies plakimą, kaip kraujas kaklu kyla link akiduobių. Tai mokymasis, vyksmas, kai susidorojęs su mažesniu pavojumi judi link didesnio, *tikresnio*.

Tačiau man, deja, taip nepasisekė. Baimė užgriuvo mane dar paauglę visa savo galybe. Milžiniška jėga, kuri kone ištraukė orą iš plaučių, kad buvo sunku net prakvėpuoti. Tuomet, kai patyriau šį gyvenimo lūžį, supratau, jog pabaisos nesislapsto miškuose, netūno medžių šešėliuose ar tamsiose pakampėse.

Ne, tikrosios pabaisos išlindo į dienos šviesą.

Man buvo dvylika, kai tie šešėliai ėmė tumuluotis, formuotis į kažkokį pavidalą, veidą. Iš pamėklės virsti kažkuo aiškesniu. Ir tikresniu. Tada ėmiau suprasti, kad gal pabaisos gyvena tarp mūsų.

O vienos tokios pabaisos išmokau bijoti visą likusį gyvenimą.

2019-ҰЖҰ GEGUŽĖ

Sukuteno gerklę.

Pradžioje švelniai. Lyg kas per stemplę būtų perbraukęs plunksnos galiuku. Užverčiau liežuvį ir jo galu pabandžiau pasikasyti.

Nieko nebus.

Reikia tikėtis, kad neužsikrėčiau kuo nors. Gal pastarosiomis dienomis turėjau reikalų su sergančiu žmogumi? Su kuo nors, kas peršalęs? Na, niekad negali būti tikras. Juk visą dieną būnu tarp žmonių. Nė vienas neatrodė sergantis, bet juk peršalimu galima užsikrėsti anksčiau, nei pasireiškia simptomai.

Vėl mėginu kasytis.

Gal čia kokia alergija. Juk dabar žydi ambrozijos. Žiedadulkių koncentracija didžiulė. O aštuoniams iš dešimties pasireiškia alergija. Telefone prie orų prognozės rodė ryškiai raudoną vėjo malūnėlį.

Paimu vandens stiklinę, gurkšteliu. Prieš nurydama, vandeni mažumėlę paskalauju burną.

Nepadeda. Atsikrenkščiu.

— Taip?

Pažvelgiu į priešais sėdinčią pacientę — sumedėjusi tarsi būtų lenta, prižišta prie mano atlošiamojo fotelio. Pirštai sugniaužti sterblėje, ant šiaip jau tobulos rankų odos vos matyti siauros žvilgančios įpjovos. Ant riešo pastebiu apyranę, kuria stengtasi užmaskuoti baisiausią randą — gilų, sodriai raudoną. Mediniai karoliukai su sidabriniu kryžiaus pavidalo kabučiu karo tarsi rožinis.

Pažvelgiu merginai į akis, atkreipiu dėmesį į jos išraišką. Neverkia, bet dar ir ankstoka.

— Atsiprašau, — sakau, žvilgtelėdama į užrašus. — Tęsk, Leise, man tik truputį panižo gomurį.

— A, — tarsteli ji. — Gerai. Na, šiaip ar taip, sakiau... Žinot, aš kartais imu kraustytis iš proto. Ir pati negaliu suprasti kodėl. Atrodo, tas pyktis kaupiasi, kaupiasi, o paskui, man net nežinant, reikia...

Ji nužvelgia savo rankas, plaštakas. Visur pilna mažyčių įpjovų, lyg kokių stiklo pluoštelių, paslėptų tarp odos audinio klosčių jai tarp pirštų.

— Čia tokia iškrova, — sako ji. — Padedu man nusiraminti.

Linkteliu, mėgindama nepaisyti niežulio gerklėje. O niežti vis labiau.

Gal čia dėl dulkių, tariau sau, juk čia jų pilna. Pažvelgiu į palangę, į knygų lentyną, į diplomus, sukabintus ant sienos — visur nemenkas dulkių sluoksnis, dabar žibantis šviečiant saulei.

Kloja, susikaupk.

Vėl grįžtu prie merginos.

— Ir kodėl, tavo manymu, taip būna, Leise?

— Juk sakiau. Nežinau.

— Na, bet pasvarstykite.

Ji atsidūsta, žvilgteli į šoną, o paskui įsispitrija tuščiu žvilgsniu. Vengia žiūrėti į akis. Netrukus pasirodo ašaros.

— Turbūt čia bus kažkas susiję su tėčiu, — taria mergina, o jos apatinė lūpa kiek suvirpa. Leisė nusibraukia nuo kaktos šviesius plaukus. — Dėl to, kad jis išėjo, ir panašiai.

— Kada tėtis tave paliko?

— Prieš dvejus metus, — pasako. Tarsi užuomina strazdanotu jos skruostu nuriėda ašara. Mergina piktai ją nusivalo. —

Jis net neatsisveikino. Net nepasakė, po velniais, kodėl išeina. Išėjo, *ir viskas*.

Linkteliu, pasižymėdama pastabas.

— Kaip tau atrodo, ar galima sakyti, jog dėl tėčio išėjimo tebepyksti?

Jos lūpa vėl virpteli.

— Kadangi jis išėjo nė neatsisveikinęs, tu negalėjai jam pasakyti, kaip jo veiksmai privertė tave jaustis?

Ji linkteli žiūrėdama į lentynos kampą, tebevengdama mano žvilgsnio.

— Aha, — sako ji. — Matyt, taip.

— Ar dar ant ko nors pyksti?

— Ant mamos turbūt. Nežinau, kodėl. Vis galvojau, kad ji išvarė tėtį.

— Supratau, — tariau. — Gal dar ant ko nors?

Ji užtilo, nagu ėmė krapštyti atvipusio rando kraštą.

— Ant savęs, — sušnabžda, nesistengdama nusivalyti akių kampučiuose pritvinusių ašarų. — Nes nebuvo tokia gera, kad jis norėtų likti.

— Nieko tokio pykti, — sakau, — visi mes pykstame. O dabar, kai jau gali išsakyti, kodėl pyksti, galime kartu darbuotis, kad padėtume tau su tuo susidoroti. Kad tavęs ši situacija taip nebeskaudintų. Toks bus mūsų planas, gerai?

— Kažkokia sumauta nesąmonė, — sumurma mergina.

— Kas?

— Viskas. Jis, šitai. Kad čia sėdžiu.

— O kas negerai dėl to, kad esi čia, Leise?

— Manęs *neturėtų* čia būti.

Ji jau šaukia. Atsilošiu ir suneriu pirštus. Tegul išsirėkia.

— Aha, aš pikta! — šaukia ji. — Ir kas? Blemba, tėvas mane paliko. Mane *paliko*. Žinot, kas tai per jausmas? Ar žinot, ką

reiškia vaikui gyventi be tėvo? Kai eini į mokyklą, ir visi į tave spokso? Tau už nugaros apšneka?

— Tiesą sakant, žinau, — atsakau. — Žinau, koks tai jausmas. Tikrai nekas.

Ji užtyla, rankos tebetirta sterblėje, nykščiu ir smiliumi trina apyrankės kryželį. Aukštyn žemyn, aukštyn žemyn.

— Tai tėtis jus irgi paliko?

— kažkas tokio.

— Kiek jums tada buvo?

— Dvylika, — atsakau.

— Man penkiolika, — linkteldama sako ji.

— Mano broliui tada buvo penkiolika.

— Tai tada suprantant, ar ne?

Šįkart šypteliu linkteldama. Sunkiausia — sukurti pasitikėjimą.

— Suprantu, — tariau vėl pasilenkdama arčiau.

Ji atsigręžia į mane, o jos ašarotos akys maldaujamai žvelgia į manąsias.

— Visiškai tave suprantu.

Mano profesija laikosi ant klišių — žinau tai. Bet tos klišės ne šiaip egzistuoja.

Jos esti iš tikrųjų.

Penkiolikmetė, besigriebianti skustuvo, kad susipjaustytų sau odą, matyt, išgyvena nevisavertiškumo jausmą ir jai reikia fizinio skausmo, kad kažkaip numalšintų viduje deginantį dvasinį skausmą. Aštuoniolikmetis, nesusitvarkantis su pykčio protrūkiais, matyt, bus nukentėjęs nuo neišspręstų tėvų ginčų, apleistumo jausmo ir jaus poreikį įrodyti savo vertę. Norės atrodyti stiprus, nors viduje iš tiesų — visiškai palūžęs. Dvidešimtmetė koledžo studentė, kuri kaskart pasigeria ir permiega su bet kuriuo vaikinų, jai nuperkančiu degtinės toniko už du dolerius, o paskui dėl to ryte ji gailisi, verkia, matyt, kenčia nuo menkos savivertės ir trokšta dėmesio, dėl kurio namie turėdavo kovoti. Išskyla vidinė prieštara tarp to, kokia ji yra, ir kokią, jos manymu, aplinkiniai norėtų matyti.

Bėdos su tėvu. Vienturčio vaiko sindromas. Skyrybų auka.

Visa tai klišės, bet jos teisingos. Ir nieko blogo taip kalbėti — aš pati irgi esu klišė.

Dirsteliu į savo išmanųjį laikrodį, kuriame blyksi šios dienos seanso įrašo trukmė: 1:01:52. Spusteliu *Siųsti į iPhone* ir stebiu, kaip nedidelis laikmatis iš pilko virsta žaliu, nes bylos persikelia į mano telefoną, o paskui ir į nešiojamąjį kompiuterį. *Tehnologijos*. Pamenu, kai buvau maža, kiekvienas daktaras imdavo mano bylą, vartydavo ją puslapis po puslapio, kol aš sėdėdavau ant kokio nors atlošiamojo fotelio ir apžiūrinėdavau spintas su bylomis, kur surašytos kitų žmonių bėdos. Daugybės žmonių,

tokių kaip aš. Tada jausdavausi ne tokia vieniša, normalesnė. Tos metalinės spintelės su keturiais stalčiais man reiškė viltį, kad vieną dieną ir aš galėsiu kažkaip įžodinti savo skausmą — išrekti, išverkti jį, o paskui, sutiksėjus skirtoms šešiasdešimčiai minučių mes paprasčiausiai užversime tą bylą, įkišime ją į stalčių, užrakinsime ir pamiršime jos turinį iki kito susitikimo.

Jau penkios, metas baigti darbą.

Žiūriu į kompiuterio ekraną ir matau piktogramų, į kurias paversti mano pacientai, mišką. Dabar nebėra meto, kai *baigiasi darbas*. Jie visad randa, kaip su manimi susisiekti — per elektroninius laiškus, socialinius tinklus. Galiausiai neapsikentusi ištryniau visus savo profilius, kad nebereikėtų vargti skaitant tas tiradas, kurias man siųsdavo pacientai sunkiausiomis akimirkomis. Taip, aš visada pasiekiamą, visada pasiruošusi, tarsi kiaurą parą dirbanti parduotuvė su neonine iškaba „Atidaryta“, mirgančia tamsoje, iš paskutiniųjų besistengianti nenumirti.

Ekране sušvinta pranešimas apie gautą įrašą. Paspaudžiu ant jo, pavadinu bylą — *Leisė Dekler, 1 seansas*, — o tada šnairai pažvelgiu į dulkėtą palangę. Taip, leidžiantis saulei nešvara čia dar labiau išryškėja. Darsyk atsikrenkščiu, kiek pakosčiu. Pasielenkiu į šoną, suimu medinę rankenėlę ir ištraukiu apatinį stalčių, o tada imu naršyti po savo asmeninę kabinetą vaistinėlę. Pažvelgiu žemyn į krūvą buteliukų: ko ten tik nėra — nuo paprasčiausio ibuprofeno iki vaistų, kurių pavadinimus ne taip jau lengva ištarti: alprazolamas, chlórdiazepoksidas, diazepamas. Pastumiu juos į šoną ir paimu pakelį „Emergen-C“. Susipilu turinį į stiklinę vandens ir išmaišau pirštu.

Truktelėjusi kelis gurkšnius, pradedu rašyti elektroninį laišką.

*Šenon,
sveikinu su gimtadieniu! Ką tik baigiau puikų pirmąjį
seansą su Leise Dekler — dėkui, kad ją pas mane
atsiuntei. Norėjau pasitikslinti dėl vaistų. Matau, tu
nieko jai neišrašei. Aš manau, kad jai praverstų nedidelė
dozė prozako. Kokia tavo nuomonė? Gali pakenkti?*

Kloja

Išsiunčiu laišką ir atsilošiu kėdėje baigdama gerti mandarinų skonio gėrimą nuo pers šalimo. Visas „Emergen-C“ turinys nugulė ant dugno, tad dabar teko jį išgerti lyg klįjus. Jie oranžinėmis apnašomis aplipo mano liežuvį ir dantis. Po keleto minučių sulaukiu atsakymo.

*Kloja,
visada prašom! Man tinka. Gali išrašyti.*

*P. S. Gal kada artimiausiu laiku susitiktume išgerti?
Reiktų daugiau sužinoti apie artėjančią SVARBIAJĄ
DIENĄ!*

Med. dr. Šenon Tak

Pakeliu ragelį ir paskambinu į Leisės vaistinę — CVS, į kurią esu pratusi nuolatos kreiptis, bet skambutis nukreipiamas į balso paštą. Palieku žinutę.

— Sveiki. Taip, tai daktarė Kloja Deivis — *K-l-o-j-a D-e-i-v-i-s*. Skambinu dėl recepto pacientei, kurios vardas Leisė Dekler — *L-e-i-s-ė D-e-k-l-e-r*, — gimusi 2004 metų sausio 16

dieną. Pacientei rekomenduoju pradėti vartoti po 10 miligramų prozako per dieną, aštuonias savaites. Be galimybės pačiai pratęsti receptą.

Padarau pauzę ir pabarbenu pirštais per stalą.

— Taip pat norėčiau pratęsti receptą kitam pacientui, kurio vardas Danielis Briggsas — *D-a-n-i-e-l-i-s B-r-i-g-s-a-s*, — gimęs 1982 metų gegužės 2 dieną. Po 4 miligramus ksanakso kasdien. Tai vėl daktarė Kloja Deivis. Telefonas: 555 212 4524. Labai dėkoju.

Padedu ragelį ir tebežiūriu į telefoną, jau kurčią skambučio gavėjui. Žvilgsnis peršoka prie lango, pro kurį besileidžianti saulė oranžine spalva užlieja mano kabinetą — jo spalva tampa panaši į tų klijingų nuosėdų, kurios slūgso tebeprilipusios stiklinės dugne. Dirsteliu laikrodin — pusė aštuonių — ketinu išjungti savo kompiuterį, kai ūmai, mane išgąsdindamas, atgyja telefonas. Pasižiūriu į jį — darbo laikas baigėsi, be to, šiandien penktadienis. Tvarkausi daiktus nepaisydama skambučio, bet tada susivokiu, jog gali skambinti iš vaistinės dėl mano ką tik išrašytų vaistų. Leidžiu telefonui sučirkšti dar kartą, o tada atsiliespiu:

— Daktarė Deivis.

— Kloja Deivis?

— Daktarė Kloja Deivis, — pataisau. — Taip, tai aš. Kuo galiu padėti?

— O varge, na ir sunku su jumis susisiekti.

Balsas kažkokio vyriškio. Juokiasi taip, lyg būtų susierzinęs, ko tai užpykęs.

— Atsiprašau, jūs pacientas?

— Ne, ne pacientas, — atsako balsas, — bandžiau jums prisiskambinti visą dieną. *Visą* dieną. Jūsų registratorė nesujun-

gė su jumis, tai, pamaniau, pabandysiu po darbo valandų, gal pavyks paskambinti tiesiai į jūsų balso paštą. Nesitikėjau, kad pakelsite ragelį.

Suraukiu kaktą.

— Na, čia mano kabinetas. Asmeninių skambučių nepriiminėju. Melisa sujungia tik su pacientais... — tada liaujuosi kalbėti. Pala, kodėl aš kažkokiam nepažįstamajam dabar pasakoju apie savo darbo reikalus. Prabylu griežčiau: — Gal galiu paklausti, ko norėsite? Kas čia skambina?

— Aronas Džensenas, — atsako jis. — *The New York Times* korespondentas.

Man pritrūksta oro. Kosėju, nors garsas toks, lyg būčiau paspringusi.

— Jums viskas gerai? — paklausia jis.

— Taip, taip, — atsakau. — Bėdos dėl gerklės. Atleiskit, sakėte *New York Times*?

Kai tik prasideda šitie reikalai, imu nekęsti savęs. Žinau, kodėl šis žmogus skambina. Atvirai šnekant, netgi tikėjausi to. Kažko tikėjausi. Gal ne *Times*, bet kažko panašaus.

— Na, žinote, — dvejodamas kalba jis, — toks laikraštis.

— Taip, taip, žinau.

— Rašau pasakojimą apie jūsų tėvą ir norėčiau su jumis kada susėsti ir pasikalbėti. Gal galiu pavaišinti jus kava?

— Atleiskit, — pertraukiu jį. *Kad ji kelmai*, ko aš vis atspiršinėjau? Giliai įkvepiu ir vėl bandau. — Aš apie tai neturiu ką papasakoti.

— Kloja, — kreipiasi jis.

— Daktarė Deivis.

— *Daktarė Deivis*, — pakartoja jis atsidusdamas. — Artėja to įvykio sukaktis. Dvidešimt metų. Esu tikras, kad tai žinote.

— Aišku, kad žinau, — atšaunu. — Prabėgo dvidešimt metų ir niekas nepasikeitė. Tos mergaitės nebegyvos, o tėvas — vis dar kalėjime. Kodėl jums tai teberūpi?

Aronas kitame laido gale tyli. Aš jau ir taip jam per daug prasitariau, jau pamaloninau jo nesveiką žurnalistinį poreikį draskyti neužgijusias kitų žaizdas. Jis užuodė kraują ir nori dar, it koks ryklys, plaukiantis link savo aukos.

— Bet pasikeitėt jūs, — sako jis. — Ir jūsų brolis. Žmonėms būtų įdomu sužinoti, ką jūs veikiate, kaip su tuo dorojates.

Pavartau akimis.

— O jūsų tėvas, — tęsia jis. — Gal ir *jis* pasikeitė? Ar kalbėjotės kada su juo?

— Aš tėvui neturiu ką pasakyti, — atsiliepiu. — Jums — taip pat. Prašau man daugiau neskambinti.

Padedu ragelį trenkdama jį smarkiau, nei norėjau. Žvilgtelėjusi žemyn pamatau, kad mano pirštai dreba. Suglostau plaukus už ausies, stengdamasi juos kiek patvarkyti, tada vėl pažvelgiu pro langą — dangus palengva sodriai mėlsta, o saulės burbulas, dabar pasiekęs horizontą, regis, tuojau pratrūks.

Tada grįžtu prie stalo, pasiimu kuprinę ir pristumiu kėdę. Žvilgteliu į stalinę lempą ir lėtai atsikvėpusi, ją išjungiu. Tada netvirtai žengiu į tamsą.

Kiek daug pasaulyje yra subtilių būdų, kuriais moterys visą dieną pasąmoningai saugo save nuo pavojų: sergsti save nuo šešėlių, nuo neregimų grobuonių. Nuo perspėjančių pasakojimų ir šiuolaikinių legendų. Tie būdai tokie subtilūs, kad, tiesą sakant, mes net nelabai pastebim, kad jais naudojames.

Išeiti iš darbo prieš sutemstant. Laikyti piniginę prie krūtinės viena ranka, o kitoje — raktus, pernertus per pirštus, tarsi kokį ginklą, judant link automobilio, kuris strategiškai pastatytas po žibintu, jei vis dėlto *nepavyktų* išeiti iš darbo prieš sutemstant. Priėjus prie mašinos žvilgtelti į galinę sėdynę, prieš atrakinant duris. Tvirtai laikyti rankoje telefoną, nutaikius pirštus tuojau pat surinkti 911. Įsėsti. Užsirakinti. Nelūkuriuoti. Kuo greičiau išvažiuoti.

Išsuku iš stovėjimo aikštelės šalia pastato, kur mano kabinetas, ir važiuoju iš miesto. Sustojusi prie raudono šviesoforo signalo pasidairau į galinio vaizdo veidrodėlius — toks jau, matyt, įprotis — ir krūpteliu nuo savo atvaizdo. Atrodau baisiai. Lauke tvanku, taip tvanku, kad mano oda visa susiriebalavusi, o šiaip jau lygių rudų plaukų galiukai susigarbanoję — tik luizianietišką vasarą jie sugeba taip susisukti.

Luizianietiška vasara.

Et, kokia skambi frazė. Čia užaugau. Na, ne visai *čia*. Ne Baton Ruže. Bet vis tiek Luizianoje. Mažyčiame Bro Bridžo miestuke — „pasaulio vėžių sostinėje“. Nežinia kodėl mes tuo didžiuojames — va, Koker Sičio Kanzase gyventojai puikuojausi savo 5000 svarų špagato rite. Tokios paikystės šiaip jau visiškai neišskirtinėms vietoms leidžia pasijusti įdomioms.

Bro Bridže gyvena mažiau nei tūkstantis žmonių, vadinasi, visi visus pažįsta. O konkrečiau šnekant, visi pažįsta mane.

Vaikystėje nuolat nekantraudavau, kada ateis vasara. Kiek visokių prisiminimų iš pelkių: kaip Martino ežere pastebėdavau aligatorius, kaip cypdavau, kai iš po dumblių kilimo išnirdavo jų snukiai, o apskritos akys pažvelgdavo į manąsias. Kaip brolis juokdavosi, kai maudavome kiton pusėn, o jis rėkdavo *Iki pasi-matymo, aligatoriau!* Kaip gamindavomės perukus iš tilandsijų, kurių daugybė karodavo mūsų didžiuliame sode, o paskui kelias dienas iš galvos tekdavo rankiotis mažus voruokus ir ant jų įgėlimo vietų tepti bespalvį nagų laką. Kaip nusukdavome ką tik išvirtam vėžiui uodegą ir iščiulpdavome jo galvą.

Bet vasaros prisiminimai mena ir baimę.

Man buvo dvylika, kai ėmė dingti mergaitės. Ne ką vyresnės už mane. Ėjo 1999-ųjų liepa — atrodė, kad tai eilinė karšta ir drėgna luizianietiška vasara.

Vis dėlto pasirodė, kad taip nėra.

Pamenu, kaip vieną ankstyvą rytą, apsimiegojusi trindama akis, atėjau į virtuvę, linoleumu vilkdama savo žalią antklodę. Su šita antklode miegodavau nuo pat mažumės, patiko apdriskę jos kraštai. Pamenu, kaip pirštais nervingai raičiau jos medžiagą, kai pamačiau susirūpinusius tėvus, susispietusius prie televizoriaus. Kažką besišnabždančius.

— Kas yra?

Jie atsigręžė ir išsigando pamatę mane, tada greitosiomis išjungė televizorių, kad nieko nepamatyčiau.

Net nespėję *pagalvoti*, kad pamatysiu, kas ekrane.

— Brangute, — tarė tėvas, priėjęs prie manęs ir apkabinęs tvirčiau nei įprastai. — Nieko, širdele.

Ne *nieko*. Jau tada supratau, kad ne *nieko*. Taip, kaip tada tėvas laikė mane, taip, kaip virpėjo motinos lūpa, kai ji nusis-

ko į langą — lygiai taip pat šiandien virpėjo Leisės lūpa, kai ji privertė save įsisąmoninti, ką išgyveno. Ji privalėjo suvokti tai, ką visaip stengėsi išstumti sau iš galvos, ir liautis apsimetinėti, kad taip nėra. Akys tąsyk spėjo pagauti ryškiai raudoną antraštę, šviečiančią ekrane. Ji amžiams įstrigo man į sąmonę — ta žodžių pynė visam laikui pakeitė mano gyvenimą.

BRO BRIDŽE DINGO MERGAITĖ

Kai tau dvylika, žodžiai *DINGO MERGAITĖ* dar neskamba taip grėsmingai, kaip sulaukus vyresnio amžiaus. Tada dar nemąstai apie tokias baisybes kaip pagrobimas, išžaginimas, žmogžudystė. Pamenu, tuosyk pagalvojau: dingo? Kur? Pamaniau, gal ji pasiklydo. Mūsų šeimos namas stovėjo daugiau nei dešimties akrų ploto žemėje — pelkėse gaudydama rupūžes, tyrinėdama niekam nepažįstamus miškų plotus ir raižydama savo vardą ant atrastų medžių ar statydama tvirtoves iš samanotų šakų aš čia nesyk buvau pasiklydusi. Kartą net įstrigau tokia nedideliame urve, kažkokio žvėrelio irštvoje — skliautuota jo landa mane ir gąsdino, ir kartu masino. Menu, brolis tada man pririšo už kojos seną virvagalį, o aš gulėjau paslika ant pilvo ir rangiausi į šaltą ir tamsią ertmę, burnoje sukandusi kišeninį žibintuvėlį. Ropšdamasi vis giliau ir giliau leidau tamsai mane praryti, kol galiausiai su siaubu supratau, kad nebegaliu išsikapnoti atgal. Todėl matydama tuos vaizdus, kaip paieškos būriai naršo po brūzgynus ir braiduoja po pelkes, negalėjau nepagalvoti apie tai, kas būtų, jei aš „pradingčiau“, jei manęs tada ieškotų taip, kaip ieško jos.

Pamaniau, *ji anksčiau ar vėliau atsiras. Ir tada jausis kvailai, kam sukėlė tokį šaršalą.*

Bet ji nepasirodė. O po trijų savaitių dingo dar viena mergaitė.

Paskui, praėjus dar keturioms savaitėms, kita.

Vasarai pasibaigus buvo dingusios šešios mergaitės. Vieną dieną dar buvo, o kitą, žiūrėk, ir nebėra. Prapuolė kaip į vandenį.

Šešios dingusios mergaitės visada bus labai daug, bet tokia-me miestelyje kaip Bro Bridžas net tada, kai koks vaikas išeina iš klasės ar išsikrausto kaimynas, atsiveria didžiulė spraga. Šešios mergaitės Bro Bridžui — kone nepakeliama našta. Jų dingimo neišmanoma nepastebėti; tai buvo blogis, kuris lyg skraistė apgobė dangų ir lyg artėjanti audra privertė traškėti kaulus. Tą įtampą galėjai jausti, kone peiliu raikyti — ji tvyrojo kiekvieno sutiktojo akyse. Visą miestelį persmelkė gaivališkas įtarimas, nors anksčiau visi vienas kitu taip pasitikėdavo. Visi slapčia įtarinėjo vienas kitą, ir to nebuvo įmanoma pakeisti. Vienas neištartas garsiai klausimas kirbėjo kiekvieno galvoje:

Kas kita?

Paskelbė komendanto valandą: visos parduotuvės ir restoranai turėjo užsidaryti prieš sutemstant. Man, kaip ir visoms kitoms mergaitėms miestelyje, buvo uždrausta rodytis lauke sutemus. Netgi dieną jausdavau, kaip blogis tyko už kiekvieno kampo. Nuojauda, kad kita galiu būti aš — kad tyko būtent *manęs*, — neapleido nė akimirkos, nuolat gniauzė kvapą ir dusino.

— Viskas bus gerai, Kloja. Tau nėra ko nerimauti.

Pamenu, kaip brolis vieną rytą užsidėjo ant pečių kuprinę ir išsiruošė į savo vasaros stovyklą. Aš verkiau, labai bijojau iš-eiti iš namų.

— Yra ko nerimauti, Kuperi. Čia rimtas dalykas.

— Ji per jauna, — atsakė jis. — Jai dvylika. Pameni, jam patinka paauglės?

— Kuperi, baik.

Motina pritūpė prie manęs ir užkišo plaukų sruogą už ausies.

— Tai rimta, brangute, pasistenk būti atsargi. Būk atidi.

— Nesėsk į mašiną su nepažįstamais, — atsidusdamas tarė Kuperis. — Nevaikščiok viena tamsiomis alėjomis. Klo, viskas gana suprantama. Tiesiog nesieltk paikai.

— Tos mergaitės nebuvo paikos, — ramiu, bet griežtu balsu atkirto motina. — Joms nepasisekė. Netinkamu metu atsidūrė netinkamoje vietoje.

Įsuku į užvažiuojamąją CVS vaistinę ir sustoju prie langelio.

Už nuleidžiamo stiklo stovi vyriškis ir pakuoja buteliukus į popierinius maišelius. Jis pradaro langą ir nė nesivargina pakelti galvos.

— Vardas?

— Danielis Briggsas.

Tada jau pažvelgia į mane — aiškiai ne Danielis. Jis suspau-do keletą klavišų kompiuteryje ir vėl paklausia?

— Gimimo data?

— 1982-ųjų gegužės antra.

Tada nususuka ir nušlepsi iki B krepšelio. Stebiu, kaip paima popierinį maišelį, vėl grįžta atgal, o mano rankos tvirtai įsitvėrusios vairo, kad iš nerimo nečiupinėtų visko. Vyriškis nutaiko skaitytuvą į brūkšninį kodą, pasigirsta pyptelėjimas.

— Gal turite kokių klausimų dėl vaistų vartojimo?

— Ne, — atsakau šypsodamasi. — Viskas aišku.

Jis prakiša maišelį pro savo langą, tada pro maniškį. Aš čiumpu jį, sugrūdu giliai į rankinę, pakeliu stiklą ir išlekiu nė neatsisveikinusi.

Važiuoju dar keletą minučių; mano rankinė, padėta ant keleivio sėdynės, regis, spinduliuoja dėl ten įdėtų vaistų. Aš vis stebėdavausi, kaip lengva paimti kitiems žmonėms skirtus receptus — tereikia žinoti žmogaus, kuriam išrašyti vaistai, gi-

mimo dieną, ir dauguma vaistininkų nė nepaprašys parodyti vairuotojo pažymėjimo. O jei ir paprašo, tai tiks paprasčiausias pasiaiškinimas.

Velnias, palikau kitoje rankinėje.

Aš tikrai jo sužadėtinė — gal man nurodyti adresą, kuris įrašytas recepte?

Įsuku į saviškį Sodų Rajono kvartalą ir pradedu mylios ilgio kelionę keliu, kuris visad išmuša mane iš vėžių — matyt, juo važiuodama jaučiuosi taip, kaip nardytojai, neriantys tamson, tokion gilion tamson, kad nesimato nė kelis centimetrus prieš nosį ištiestos rankos.

Prapuola bet koks krypties jausmas. Pradingsta bet koks aplinkos kontrolės jausmas.

Jokių namų, kurie apšviestų kelią, jokių prožektorių, kurie ištrauktų iš tamsos šalia kelio išsikerojusias medžių šakas — kai nusileidžia saulė, atrodo, kad tuo keliu važiuotum tiesiai į rašalo marias, tarsi išnyktum begalinėje niekumoje, tarsi kristum be galo į kokią bedugnę.

Sulaikau kvėpavimą ir kiek stipriau spusteliu akceleratoriaus pedalą.

Galų gale pajuntu, kad artėja manasis posūkis. Įjungiu posūkio signalą, nors iš paskos niekas nevažiuoja, tiktai driekiasi dar daugiau juodos tamsos, ir pasuku dešinėn į aklagatvį, kur pagaliau galiu atsikvėpti, nes akiratyje pasirodo gatvės žibintas, nušviečiantis kelią namo.

Namai.

Tatai irgi skambus žodis. Namai nėra tiesiog namas — plytų ir lentų sankaupa, sukabinta cementu bei vinimis. Šitas žodis turi jausminį krūvį. Namai — tai saugumas, jaukumas. Tai vieta, kur grįžti, kai devintą paskelbia komendanto valandą.

O kas, jei namie nesaugu? Jei ten nejauku?

Kas, jei tos ištiestos rankos, į kurias puoli ant prieangio laiptų, yra tos pačios, nuo kurių vertėtų bėgti kuo toliau? Tos pačios rankos, kurios grobė tas merginas, smaugė jų kaklus, kasė po žeme, o paskui nusiplovė?

Kas, jei tavo namuose visa tai prasidėjo — jie buvo tas epicentras, iš kurio žemės drebėjimas supurtė visą miestelį iš pamatų? Uragano akis, kuri išdraskė šeimas, gyvenimus, tave. Viską, ką kada nors žinojai.

Kaip tada?